

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Duker Nachf.,
 Nux. Angenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppalik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Julia
 Leopold (VII Erssébet-körsút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr.-ul de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr.-ul de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumără la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 80. etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 253.

Brașov, Luni-Marti 16 (29) Noemvrie.

1904.

In Bucovina și la noi.

Vestea ce-am adus-o zilele acesteia din Bucovina despre încetarea partidului „poporal” român, care luase locul „partidului național” român de pe vremile contelui Pace, nu ne îndoiim, va fi fost primită de cetitorii noștri cu nedumerire și îngrijire, deși se spune, că acel partid încetază numai ca să reinvie din nou într-o concentrație mare unitară națională.

Noi Români de pe-aici avem atâtea pățanii la dosarul nostru, în cât am început să devenim mai sceptici chiar și față cu evenimentele din partea austriacă a monarhiei dualiste, căreia de mult i-s-a fost dus pe aici vestea, că este mai ospitală și mai binevoitoare pentru postulatele de egală îndreptățire ale popoarelor ei. De când au străbătut la noi plângerile fraților noștri bucovineni în contra asupririlor și nedreptăților, ce trebuie să le îndure și ei, deși dreptul lor de egală îndreptățire națională este garantat chiar în constituțiunea țărilor austriace, și garantat într-un mod neasemănat mai drept și mai liberal decât s'a dă a fi garantată pretinsa egală îndreptățire a naționalităților din Ungaria prin legea de la 1868, de când, dicem, s'au auzit pe la noi acele plângeri, am început să ne convingem din ce în ce mai mult, că nici în Austria nu prea poate crește și dăinui floarea naționalismului românesc. Așa a fost să fie, ca românismul nostru să se vadă preutindenți persecutat.

De aceea scirile mai nouă, ce sosesc de la frații noștri, că acum se începe un nou period mai fructifer și mai plin de speranță pentru ei; că partidele române, cel dăis liberal-democrat și cel boeresc au făcut pace, ér în viitor vor merge cu toții pe un drum uniți în cugete, lucrând împreună spre binele poporului nostru, sunt primite la noi cu căldură, dér nu fără óre-care nedumerire față cu schimbarea ce s'a săvârșit în programul guvernării și a administrației țării, despre care se crede, că acum îmbrățișează cu cea mai mare sinceritate și bunăvoință cauza poporului român bucovinén.

Lumea la noi a ajuns a fi, cum am dăis, neîncredătoare... și acesta cu atât mai vârtos, cu cât mai mult se convinge, că existența poporului nostru numai prin întărirea naționalismului său se poate salva și asigura.

Dacă în privința politică naționalismul român în Bucovina numai întărit nu a fost prin guvernarea din periodul mai nou, decât, cu toate reformele liberale ale dietei trecute, acest naționalism se vede ađi atât de amenințat de principiile cosmopolite ale alianței liberale democratice, atunci pe terenul cultural situațiunea se presentă încă într-o lumină mai puțin îngrijitoare.

Vedurăm cum dieta bucovinénă a votat pentru un șir de societăți

și institute culturale române subvențiuni din visteria țării în suma de vre-o 24000 corone.

Nu e nimic surprinzător, când ne gândim că e vorba de poporațiunea băstinașe a țării, care are reprezentanții săi în acea dietă; nu mai ales când ne gândim, că Rușii, Germanii și Polonii se bucură de același favor, ba poate chiar în măsură mai mare. Ceea-ce ni-se pare însă de tot semnificativ este asemănarea ce se impune între modul cum este privită cultura română în statul vecin dualist și cum aici la noi sub dominațiunea vestitei culturii maghiare.

Nici o singură dată n'am pomenit, ca să se fi votat cumva de cătră dieta ungară vre-o subvențiune cât de neînsemnată vre-unei reuniuni culturale românesce. De școle nici nu mai vorbim, căci decât li-se dau acestora ici colo ajutoare, se face numai cu scopul declarat de a-le subjuga maghiarisării. Astădi șcim la ce se țintesc: ca noi Români cu propriile noastre mijloce să gonim sufletul românesc din școlile noastre.

Totuși este dér o diferență mare între spiritul ce conduce guvernarea în statele dualiste. Dumneđu se dea tărne fraților noștri din Bucovina, ca să găsească calea adevărată de a ajunge la acea strinsă și puternică înfrățire, care să garanteze în viitor deplina isbândă a naționalismului românesc în țera lor!

Brașov, 15 (28) Noemvrie.

Crisa ungară și naționalitățile. Cronicarul săptămânal al diarului „Bud. Hirlap” (Janosó Benedek) a ținut să se ocupe în numărul de Duminică al acestui diar cu atitudinea ce-o observă presa naționalităților față cu actuala crisă ungară. El riscă afirmarea, că până acum nici o acțiune a guvernelor unguresce nu s'a bucurat de aprobarea generală a naționalităților, că acțiunea contelui Tisza (?) Cronicarul se încercă să afle și causele. Spune, că politicienii naționalităților consideră de o fătărie ceea-ce au făcut guvernele trecute în înțelegere tacită cu opoziția, cu scop ca pe această cale să stărcă de la corónă concesiuni naționale maghiare. Acest joc fătarnic însă nu mai e tolerat în Viena, de unde lui Tisza i-s'a dat ordin să-i pună capăt. Tisza s'a supus. El n'are de ce să se témă, căci zadarnic îl amenință opoziția cu mânia poporului, deóre-ce și naționalitățile sunt membri ai națiunii politice. Naționalitățile însă, ori-cât combat faptele și hotărârile guvernului, cum este proiectul Berzeviczy, totuși nu pot merge pe-o cale cu șovinismul maghiar în detrimentul dinastiei.

Așa presentă cronicarul din cestiune modul de gândire al naționalităților în situația actuală. El mai adaugă, că naționalitățile nu vor plânge de loc pentru înfrângerea obstrucțiunii, deóre-ce ele bine știu, că de această armă nu vor putea usa nici-odată în parlamentul maghiar. O obstrucțiune din partea lor e imposibilă,

chiar și în cazul când libertatea absolută a cuvântului n'ar fi violată. Scurt, după părerea lui, acțiunea contelui Tisza e aprobată de naționalități, fiind-că în această acțiune ele ved „înfrângerea nisuițelor naționale maghiare și un serviciu ce i-se face Vienei”.

Rusia și Anglia. Diarul rus „Moskowskija Wjedomosti” publică un lung articol, care a făcut mare senzație în Anglia, intitulat: „E posibil un rășboi în India?” „Rusia — spune acel diar — nu are nici un interes, de a poseda India, în totalitate său în parte; dér o expedițiune în contra acestei țări, ar fi singurul mijloc de apărare ce ar avea Rusia, în cazul când ar fi în rășboi cu Anglia. Rusia nu doresce să întreprindă un nou rășboi, după-cum nu a dorit nici rășboiul cu Japonia; dér, decât ar fi atacată de Anglia, ea ar transporta rășboiul în India, ceea-ce n'a făcut când cu rășboiul din Crimeea, căci la acea epocă Rusia nu avea influența ce o are ađi în Asia centrală și în Transcaucasia. Dér ađi nu mai este așa, căci aceste două regiuni, ocupate de Rusia se găseșc puse pe drumul ce duce spre India. O rețea de drum de fer lăgă toate acele puncte de Rusia și astfel se vor pute concentra ori-când trupe, pentru a întreprinde o campanie în contra Indiei; totul e de alt-fel preparat pentru o asemenea campanie. Tocmai această posibilitate a unui rășboi în India, a făcut ca guvernul engles să lucreze cu atâta prudență cu ocazia incidentului de la Hull, cu toate protestările presei englese și ale șovinistilor”.

Proteste contra proiectului Berzeviczy. În întrunirea de alegători, ce s'a ținut Joi 1 la 17 Nov. în *Sebeșul-sășesc*, s'a primit unanim un proiect de rezoluțiune în care 1) S'a luat cu mulțămită spre sciință darea de sémă a comitetului municipal și s'a votat încredere pentru ținuta-i demnă; 2) s'a protestat contra proiectului de lege privitor la reforma instrucțiunii primare, care „este îndreptat contra însași existenței tuturor naționalităților din această țera, tindend direct la desnaționalizarea lor” și 3) s'a luat act de energicii pași întreprinși de episcopatul român contra acestui proiect. La adunare, care a fost prezidată de protopopul S. Medeanu, au luat parte mai multe sute de Români.

— O adunare de protestare a fost convocată pe ziua de ér (Duminică 27 Novembre) în *S. Miclăușul-mare*.

Regele Eduard și Balfour. Amestecul prea des al regelui Eduard în politică a indispus pe *Balfour*, care a fost foarte jenat mai ales în conflictul de la Hull prin faptul, că regele Eduard primia prea des pe contele *Benckendorf* în audiență și trata atât cu densusul, cât și direct cu țarul, via Copenhaga. *Balfour* s'a supărat réu de acest amestec și s'a anunțat bolnav, deși se șcie, că bóla lui era de natură diplomatică.

Situația politică ungară.

Lupta între guvern și „opoziția unită” a luat cu ziua de ér proporții considerabile, deși am pute dice că ea abia acum s'a început. Éri s'au ținut în diferite puncte ale țării număróse adunări; poporale, puse la cale parte de guvernamentali, parte de opoziționali — fie-care pentru a agita opiniunea publică în favorul propriului partid. Se vor fi întimplat de sigur cu ocaziunea zilei de ér mari demonstrațiuni, ici colo chiar scene sângeróse.

Un moment marcant al situațiunii este fără îndoială eșirea fostului ministru președinte *Coloman Szell* din partidul liberal și *retragerea lui din viața publică politică*. Col. Szell a adresat și el o scrisóre deschisă cătră alegătorii săi din *St.-Gott-hard*, în care variază mersul ideilor din scrisórea contelui *Andrassy*. Szell, întocmai ca *Andrassy*, consideră absolut necesară modificarea regulamentului camerei, ca singurul remediu în contra degenerării obstrucțiunii; arată în vii colori stările imposibile, ce le-a creat obstrucțiunea *tehnică*, — condamnă însă violarea de lege, fiind-că nu e admisibilă șguduirea domniei dreptului. Prin violarea legii nu se poate crea liniște și stabilitate, singurele condiții ale ori-cărei creațiuni. Col. Szell se dă la o parte, nu merge nici cu guvernul din causele amintite, nici cu opoziția, care se închină altor principii și care a tras și coróna în luptele ei.

În această mare încurcătură a lucrurilor, nimeni nu vede clar ce se poate întimpla. Se dice că pe ziua de 9 Decemvrie contele *Tisza* va convoca din nou dieta, deschidendu-se astfel noua sesiune. Ședințele le va prezida tot *Perczel*. Opoziția unită însă e firm decisă, a nu mai lăsa pe *Perczel* în scaunul prezidial. Guvernul prevédend aceasta, se dice că va lua măsuri de a apăra pe *Perczel*. El se fi organizat o *gardă de 40 membrii*, ómenii bine plătiți, cari să țină în frâu pe deputații neobedienți, eventual să-i dea afară cu forță brachială din sala desbaterilor. Lucrul va veni probabil până la înoăerare, și bătauși se vor afla și în drépta și în stânga camerei. *Perczel*, în virtutea moțiunii-Daniel, va esclude din cameră pe „rășvrătitori”, va închide ședința și a dóua di nu-i va mai lăsa să între în sala desbaterilor.

În chipul acesta guvernul poate să-și voteze în 2—3 ședințe *îndemnitatea budgetară* — chiar decât *opoziția ar lipsi din cameră*. Proiectul votat va fi trimis camerei magnaților, acesta îl va primi, coróna îl va șuncționa.

Ce se va întimpla apoi? Guvernul, pe basa îndemnității, va încassa dările cu toate protestările opoziției, care va dice de sigur, că hotărârea e ilegală. Va urma apoi probabil, *disolvarea dietei și alegeri nouă*. Opoziției i-se va da atunci ocaziune și teren de a-și desfășura toate forțele contra guvernului *Tisza*. Numai prin câștigarea unei majorități însă ea poate să-și asigure victoria. Acesta abia decât va fi posibil. Dacă guvernul ar eși victorios și întărit din alegeri, ce situație i-se va crea astfel minorității? Va fi silită să rămână tot pe terenul protestărilor și al nesupunerii, în care cas se vor repeta scenele turbulente în parlament.

Etă de ce pare corectă părerea acestora, cari prevăd, că în cele din urmă opoziția se va lăsa ademenită, sub forța împrejurărilor, de a încheia un *compromis* cu guvernul, — decă e să se evite o *nouă disolvare* a dietei.

Situația — dice un diar maghiar bine informat — e atât de gravă, încât numai un lucru pôte fi clar, anume: *Cât timp Monarchul său majoritatea nu-și va întorțe fața de către Tisza, acesta nu pôte fi înlăturat din fotoliul de ministru prezedinte*. Decă opoziției îi va succede să sgdue încrederea factorilor constituționali față de contele Tisza și să nu mai sprijinască politica guvernului actual, atunci Tisza e cădut de la cârmă, — fără de acēsta însă nu.

Românii din Macedonia.

Diarele vieneze anunță, că un scriitor vienez a avut dīlele acestea favoarea unui interviu cu d-l I. I. C. Brătianu, ministrul român de esterne. Telegramele sosite dau textul acestei relațiuni apărută în fōia litografiată „*Politische Correspondenz*“, și care este următorul:

Ministrul a spus, că cu tōtă dānuierea greutăților în Macedonia, outresce firma speranță, că încuroăturii mai seriose nu se pot produce din cauza lor. Pe de o parte, prea multe și prea grave interese reclamă menținerea statului-quo și observarea procedurilor pacifice; pe de altă parte, factorii hotărītori au dovedit, prin modul lor de acțiune, o atât de mare sinceritate și o așa severitate, încât puțința unei nereușite e ca și esclusă.

Ministrul a făcut o critică aspră și amēnunțită a politiceii intolerante și violente a patriarhatului față de Aromāni. Cu acēsta patriarhul servesece unilateral interesele elenice și se îndepărtă de misiunea sa ecumenică. Acēsta e o cale pe care patriarhul se va scobori la rolul „unui episcop grec, într'o mahala a Constantinopolului“, după cum bine s'a exprimat un bărbat de stat.

D-l Brătianu a continuat apoi în chipul următor:

— Atitudinea patriarhatului are, după cum scim cu siguranță, scopul imediat de a împiedeca constituirea cetățenescă a naționalității romānesce; dēr recunoscerea acestei organizații depinde înaintea de tōte de înalta Pōrtă. Acēsta nu pôte să înțelgă rēu o cauză așa de drēptă și așa de favorabilă propriilor sale interese, și de fapt, firesece numai în principiu, ea nu privește cauza romānescă ca pe o cauză nelegitimă.

A o jertfi presiunii pānelnice, ar fi a crea un precedent din cele mai periculoase și a asigura un premiu agitațiunei.

Din parte-ne, a continuat ministrul, *considerăm ca o datarie morală a da ajutor*

conționaliilor noștri din Turcia. Acēsta datorie concordă cu marile interese europene, cari asigură statul-quo al împērației turcesce, prin îmbunătățirea situației populațiunei locale și aducerea tuturor pe un picior de egalitate deplină.

Nu ne îndepărtăm cătuși de puțin de regula cardinală a diplomației noastre, ca și în alte casuri ce ne ating, căci revendicările ridicate de Aromāni se mișcă cu desăvîrșire în lăuntru cadruului programei de la Mürzsteg. Nu avem nici o îndoială nici în privința sōrtei reclamațiunilor drepte și moderate ale Romānilor din împērația turcescă.

Toți factorii hotărītori sunt complet luminați asupra lor. Nu mai e vorba acum decāt de a produce lumină deplină asupra urgenței deslegării acestei cestiuni. Iubirea de ordine a Aromānilor și atașamentul lor către imperiul otoman, au făcut până acum posibilă răbdarea, care merită tōtă lauda; dēr decă acēști nenorociți sunt puși în anatema preoților și revolverelor șefilor de bandă, atunci sfaturile de a aștepta cu minte și cu răbdare, nu vor mai folosi. Dificultățile locale trebuiesc evitate; chiar în interesul reformelor generale trebuie să se grăbescă a se face suportabilă viața populațiunei armānesce din imperiul turcesc.

Curentul pentru introducerea constituționalismului în Rusia.

Congresul convocat la Petersburg, compus din reprezentanții proprietarilor rurali (semstvo), care s'a ținut săptămāna trecută, este o apariție ne mai pomenită în Rusia și faptul, că acest congres, deși cu ușile închise, a discutat un proiect relativ la introducerea constituțiunei, fără ca să fi intervenit poliția, este semnificativ. Se svonesce chiar, că la tūrte și în ministeriul de interne a început să sufle un vânt mai liberal.

Nu revoluția și-a ridicat glasul la acest congres, ci dorința de a colabora la o reformă în stat, controlând arbitrarul administrației.

Inceputul s'a făcut. Se va vedea de acum, cum se va desvolta mișcarea.

Principele Sviatopolsk-Mirsky a prezentat Țarului proiectul de constituțiune al așa numitului semstwokongres, care constă din 11 puncte. Impēratul Nicolae a declarat, că n'are în principiu nici o observație împotriva *formeii constituționale*.

Proiectul vizază cassarea consiliului imperial de până acuma și acordarea dreptului electoral pentru toți bărbații ruși, cari au implinit etatea de 21 ani, afară de poliști și soldați.

Parlamentul va fi compus din cameră și senat. Senatul va alege pe cancelarul imperial.

Legile sancționate de Țarul le va promulga ministrul de interne.

Țarul rămâne supremul stăpân peste armată și decide de pace și război.

Proiectul prevede *libertatea personală, libertatea presei și libertatea întrunirilor*. Exilații și cei expulsați pe cale administrativă, vor pute să se întorcă în patrie.

Proiectul cere, ca și până la acordarea libertății de presă, congresul să pōtă scōte un diar scutit de censură.

La semstwo-congres au participat 127 membri. Din acești 100 au votat pentru proiect și numai 27 contra. În fruntea acestor din urmă era *Sipov* din Moscova, care a susținut la congres, că proiectul amenință principiul monarchic și puterea Țarului.

Se svonesce, că Țarul și cu deosebire Țarina, se însuflețese pentru proiect.

Mareșalii nobilimei vor ține la primăvară de asemenea un congres și vor elabora și ei un proiect de constituție.

Presă conservătoare atacă violent pe ministrul de interne, acūsându-l că subminază autoritatea Țarului și a guvernului.

Din Varșovia se telegrafiază, că principele Sviatopolsk-Mirski este dispus a accorda și Poloniei rusesce *autonomia*. Guvernatorul Cerskov, ce e drept e mare adversar al acestui plan, el se va retrage însă în curēnd din cauză de bōlă și în locul lui va fi numit generalul *Mironov*, care este aderentul cel mai fidel al lui Sviatopolsk-Mirski.

„*Moskovskija Vjedomosti*“ luând notă de mișcarea acēsta scrie:

„Afară de *Anglia*, autonomiile de stat n'au dus la bun sfirșit. În *Franța* instituțiile libere au provocat destrăbălarea politică, și decă *Franța* astăzi mai e considerată ca mare putere, acēsta o pōte multumi numai Rusiei. *Germania* e tare politicesce, acolo însă de fapt domnesce *autocrația*, parlamentul neavēnd nici o importanță. În *Germania* a condus în realitate întâi un cancelar de fer, ēr acum conduce un domnitor genial. În *Rusia* în scurt timp ar ajunge la putere strēin și ar provoca *disoluția imperiului*. Servescă guvernului de învătătură esemplul lui *Alexandru II*, care a perit în ziua în care a iscalit constituția. Argumentele ce se importeză din Apus se întemeiază pe necunoscința completă a stărilor din Rusia. În Rusia — încheie „*M. V.*“ — nu există partid destul de puternic, care să silescă guvernul a primi constituția“.

Cestiunea romānescă.

În seria de conferențe aranjată de „*Orsz. M. Szövetség*“ a luat cuvēntul la 26 Noemvrie și d-l *Solymosi Elek*, ținēnd o cuvēntare din care estragem următoarele:

„Incāt pentru mine — dice oratorul — eu i-am iubit în tot-dēuna pe Romāni și iubirea mea a fost sinceră. La 1848 un țeran maghiar cu numele *Székely Istvan*, care locuia vis-à-vis de noi, a vrut să omōre pe tata, cu tōte că mult bine îi

făcuse, și l'a scāpat de mōrte un Romān cu numele *Todor Ciungan*, căruia tata nici un bine nu-i făcuse.

I-am iubit în tot-dēuna pe Romāni, fiind-că m'am convins, că sunt extraordinar de cinstiți și de o modestie de necredut. I-am strins pe Romāni întōtdēuna la peptul meu, fiind-că eram convins, că Romāni ca element alcătuitor de stat sunt din cei mai buni din lume. Etă pe ce se întemeiază politica mea subiectivă de naționalitate“.

După ce d-l *Solymosi* critică atitudinea presei și peste tot a doctrinarilor, cari tratēază pe Romāni cu ură și dispreț, citēază §-ul 27 al articolului XLIV din 1868, care dice:

„La numirea în funcțiuni va servi și în viitor numai calificația personală. Naționalitatea cuiva nici de aci înainte nu va fi considerată ca pedecă la înaintare. Din contră, guvernul se va îngriji, ca în funcțiunile în justiție și la cele administrative și cu deosebire la posturile de fișpani, să se numescă din diferitele naționalități persoane cuoscătōre de limbile respective și qualificate și în alte privințe“.

„Așa dice legea. Adevērul însă este, că în întrega țēră nu este nici un fișpan, ba nici un viceșpan român...“

„Din istoria luptelor naționale maghiare am putut înveta, că o vorbă bună, o stringere caldă de mână seu manifestarea sinceră a iubirii de frate gāsesce mai cu siguranță calea la inimă, decāt o bibliotecă întrēgă de adevēri academice.

„Decă ne vom convinge despre necesitatea acēsta și decă în adevēr este în noi dragostea de concetățeni față cu Romāni, — atunci cestiunea de naționalitate a Romānilor va înceta de la sine.“

D-l *Solymosi* face propunerea, ca să se facă începutul cu balurile și concertele etc., va să dică pe terenul social, și încheie:

„Sōrtea cestiunei romāne legislațiunea nu pôte decāt să o sprijinescă. Decisiunea asupra ei însă se face în inimă.“

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Noemvrie.

Reprezentanța orașenescă va ține Mercuri în 30 Nov. 1904 la ôrele 3 d. a. sub presiul d-lui viceșpan o ședință extraordinară în sala „*Statului*“. La ordinea dīlei este: alegerea veterinarului comunal.

De la reuniunea romānă de cântări și gimnastică din Brașov. Proximal concert al Reuniunii noastre de cântări va avē loc — precum aflăm — Joi în 16/29 Decemvrie a. c. — Probele secției de gimnastică s'au ficsat în fie-care Mercuri la ôrele 6 sēra în sala de gimnastică a gimnasiului romān. Membrii din trecut cât și cei ce doresc a lua parte la aceste probe sunt rugați a se presenta Mercuri la ôrele 6 în sala de gimnastică.

Procese. „*Tribuna*“ din Arad aduce soirea, că redactorul ei responsabil d-l Sever *Bocu* a fost ascultat într'un nov

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

De prin Austria.

— Note rēslețe. —

De Traian Suciu.

— Fine. —

Nenumēratele cascade, ce apar pe stānci ca nisce pānze albe întinse la sōre, dau împrejurimeii un farmec feeric prin spumegarea lor fanatică și prin sgomotul lor chaotic, în cērtă cu bolovani indērjiți, cari, spālați vecnic de apa iresistibilă, nu cedeză.

Nemijlocit lângă oraș la stānga se înalță bētrānul *Gaisberg*. Sciau cofetărițele din piētă, că decă fruntea lui pleșuvă se învêlue în negură dēsă are să curgă ērāși plōia. Și se necājau foc, căci bētrānul își punea adese-ori pālăria obicnuită. „*Der olte Gaisberg hot wieda 'nen Huat*“, își comunicau cātrānite, că și-or pierde ērāși mușterii. Pentru aceea însă plōia venia ca din senin de multe-ori, împrāștiind fără crutare decī de mii de tuști și alți curioși, cari alergaseră din tōte

pārțile Europei, să vadă *Salzburg*-ul cel vestit și împrejurimea lui romantică. ēr locomotiva trenului dințat de pe *Gaisberg* împingea mai departe spre vērful muntelui un vagon plin de admiratori ai naturii, cari din regiuni mai înalte doriau a-și scāldea privirea în marea de zăpadă și în câmpiile de pētră, ce se desfășōră gigantic spre sud-vest, în spre inima Himalayei elvețiene. Locomotiva turbată sufla în nābușit ca nisce foi ai lui *Hefestos*; ēr cālătorul din acest tren, rezultat minunat al tehniceii perfecționate, abia apuca să isprāvescă o țigaretă, ce și-o aprinsese din jos, și, cuprins în tot corpul de un deliciu neînțeles al comodității, se trezia la masa încārcată cu tōte bunătățile în hotelul zidit în vērful muntelui. De acolo apoi pitalic om vede natura sublimă, ēr unde ochiul nu-i ajunge, prin cārșpeurile de munți necālcate nici de fiarēle sēlbatiche, decāt pōte abia atinse de aquilele înfricoșate, acolo dēră li vine într'ajutor ērāși speculația omenescă cu lentilele sale măritōre. În spre nord se estinde ca un șerpe colosal și se pierde în negrimea terenului presărat de coline *Salzach*-ul cel

sburdalnic, pentru-ca apoi mai târziu să-și fnece valurile verđii în colosul dunărean. E riul repede de munte, care cu apa lui colorată desparte orașul în partea veche, în care fie-care pētră ne spune ceva din trecut, și în cea nouă, mai modernă, mai corēspundētōre gusturilor fine sociale de azi.

În partea mai veche a orașului, cu casele sale înalte, zidite în stil vechi, cu pāreții înegriți de secol, cu arcurile sale peste stradele înguste și întunecōse, se află fortăreța *Hohensalzburg*, un centru de putere al unor principii-archiepiscopi din evul mediu. Salele, obiectele vechi scāpate din ghiarēle răpitōre ale ômenilor lacomi, precum si treptele subterane, ce conduc în oraș, ne vorbesc, ca și baba ce ne e cicerone, despre multe taine de prin vremuri. Dīlele gloriose ale unor ômeni harnici se îngănă aci cu nopțile de orgie ale unor pēcătoși, cari își ascundeau crimele între zidurile tăcute ca mormēntul ale acestui labirint medieval. Astăzi își iau acolo pedēpsa numai soldații, cari își uită, pe un moment pōte, de subordinațiunea absolută și de disciplina severă mi-

litară. Un episcop evlavios și-a eternizat simțul religios în „*Salzburger Stier*“, într'o orgă uriașă, care cāntă și acuma dintr'un departament al fortăreței dīlnic un imn bisericesc, răspāndind prin aer tonuri dulci și desfātând pe cetățenii pacinici ai orașului, în care s'a nāscut și a creat compozitorul *Mozart*. Sub fortăreță, în oraș, un automat în „*Glockenthurm*“-ul „*Reședinței*“ cāntă arii frumoșe sub admirațiunea sinceră a strēinilor. (*Glockenspiel*).

Tot în partea veche a orașului se află un museu bogat, în care mai ales colecțiunea de monumente classice e de-o importanță deosebită. Mai amintesc în fine nenumēratele berării pe cari le caută cu mare interes cu *Baedecker* în mână chiar și îmbrufnerul *Engles*. Cei din *Salzburg* sunt tot atât de măestri în fabricarea berei, ca și în consumarea ei. Ba pōte mai bine în acēsta din urmă.

Pe cât de însemnat e orașul în sine pe atât de frumoșă e și împrejurimea lui. Într'o temperatură moderată, într'un aer curat și sānētos, mii de vile lucrute în fel de fel de stiluri arhitectonice își desfātēază ochii. În ele își au refugiul ômeni,

proces de presă pus la cale de procuratura din Oradea. E vorba de mai multe procese. Cercetarea s'a pornit și în contra dlor Dr. Aurel Vlad, Dr. G. Popa și Dr. Ioan Suciu. Sunt inermate vorbirile, ce le-au ținut cu prilejul candidărei din Peșca. Redactorul responsabil al foiei aradane a fost ascultat în privința publicării discursurilor.

† Niță Sterie. Vineri a înecat din viață în București cunoscutul mare comerciant Niță Sterie, deputat al colegiului Il-lev Ilfov, fost pe vremuri locotenent-colonel în garda civică. Defunctul și-a testat averea sa însemnată, aproape 500,000 lei, pentru școli, biserici și ajutorarea săracilor. Inmormântarea a avut loc ieri, Duminecă.

Gimnasiu evreesc. Evreii din Ungaria se ocupă de mult cu planul înființării unui gimnasiu evreesc și pentru acest scop s'au și făcut până acum două fundațiuni (Wahrmann și Taub), cari la oaltă se urcă la suma de 900,000 corone. Ca să potă însă zidi un edificiu modern în Budapesta, ar ave nevoie de un milion de corone, l'ér întreținerea anuală ar costa an 64,000 corone. — „Egyenlőség“ ocupându-se de acest plan, spune că scopul înființării unui gimnasiu evreesc nu este ca să se înmulțească numărul cărturarilor evrei, căci jidovimea e reprezentată printre cei cunosători de carte cu un procent de 6 ori mai mare, decât celelalte popore. Scopul este creșterea omenilor cu carte în spirit evreesc. — E'tă faimosă asimilare, ca care se lăudau până acum Evreii, cum se prefăce în separatism îndată ce prin frașele lor amețitoare Evreii au știut să balmojescă lumea maghiară, ca să nu bage de seamă, unde țintesc... Acum le trebuie „gimnasiul confesional“.

Școli de economie casnică în România. Se știe, că ministerul român de instrucție a decis să se înființeze anul acesta școli de economie casnică pentru fete de țărani. Ca încercare a început funcționarea a două din aceste școli, una în com. Barcea (Tecuți) și alta în Budișteni (Muscel). În prima urmăză un număr de 20 eleve și cu cea de a doua 10 eleve.

Cadouri de onore pentru generalul Stössel și soția sa. La propunerea consilierului comunal naționalist din Paris contele d'Aubigny, ȋiarul „Echo de Paris“ a deschis o subscripție națională pentru apărătorul Port-Arthurului, general Stössel și pentru soția sa. Din rezultatul acestei colecte se va cumpăra generalului o sabie de onore, soției sale o bijuterie prețioasă, s'eu alt obiect artistic, ér soldaților apărătorii ai Port-Arthurului câte o medalie comemorativă. Se vor bate cu totul 40,000 medalii. Va trebui deci să se colecteze o sumă considerabilă.

Condămnarea unui redactor maghiar. În ședința de Sâmbătă a curții cu jurați din Clușiu, ȋiaristul Székely Béla (actualmente redactor la „Brassói Hirlap“) a fost condamnat la 5 luni închisore și 200 corone amendă pentru calomnie prin presă la adresa judecătorului Salamon din Clușiu. Székely a anunțat recurs în caștie.

Sinucidere. Eri dimineță la hotelul Nr. 5 din Brașov s'a sinucis scriitorul de

la poliție, cu numele Sterz, originar din Feldióra, fost mai nainte scriitor în cancelaria notarului p. r. Schnell. Causa sinuciderei se ȋice că ar fi neînțelegeri familiare.

O pedepsă draconică. Din Dessau se anunță, că un caporal cu numele Günther și soldatul Vogt au fost condamnați de consiliul de rășboi la câte 5 ani reclusiune pentru-că au smuls din mâna unui sergent beat sabia cu care îi lovea atât pe ei, cât și pe amantele lor. Procurorul a declarat în rechisitorul său, că inferiorii nu pot, în nici un caz, să se ridice contra superiorilor, nici pentru a-și scăpa viața. Sentința acesta a cauzat în întreaga Germanie mare senzație și va fi adusă în discuție și în parlament.

Sciri din România. Astăzi, Lună, se va deschide în mod solemn în preșența Regelui Carol și a Casei regale române, noua sesiunea camerelor române.

— Directorul ȋiarului grecesc din Brăila Dionise Lascaratos, a fost expulsat din cauza tendențelor ostile Românilor urmărite prin ȋiarul său. Expulsatul a părășit deja România.

— Prefectura din Craiova a dat un ordin sever, în urma căruia vor fi expulsați toți străinii din oraș, ale căror hârtii de legitimare nu se află în ordine.

— Birjarii din București amenință cu grevă în cas că prefectul poliției nu-și va retrage ordinul său cu privire la introducerea obligatorie a trăsurilor închise.

Concertul Elvira Revere. Joi la 1 decembrie va ave loc în sala Redutei concertul renumitei artiste Elvira Revere, despre care presa europeană se esprimă în modul cel mai elogios. „N. Nachrichten“ ȋice d. e. că d-șora Revere are un sopran fenomenal, care e de o claritate și siguranță extraordinară în pasagele, floriturile și stacatele cele mai dificile. Tot așa și „N. Fr. Pr.“, „Fremdenblatt“, „Tagblatt“, „Rundschau“ și alte ȋiare mari. Atragem atențiunea iubitorilor de musică asupra acestui concert, căci o asemenea ocaziune rar vor mai ave. Biletele se pot căpăta la librăria Hiemesch Prețurile: Balcon 3 cor., fotel 2-60 c., I. parchet 1-80 II parchet 1-40, III parchet 1-20. I rang 1-20. Parterre 1 cor. Studenți 80 b. Inceputul la orele 8.

Tragere la țintă. Măne Marți în 29 Noembrie a. c. de la orele 7 dimineță până la orele 11 au loc în Poiana exerciții de tragere la țintă. În timpul acesta e oprit a călca pe teritoriul Poianei.

Rășboiul ruso-japonez.

Telegramele ce sosesc prin Londra anunță, că alaltă-eri s'a început asediul decisiv în contra Port-Arthurului. Trupele de geniu japoneze se ȋice, că au încheiat lucrările pregătitoare pentru asediarea forturilor principale.

„Lokalanzeiger“ primesce din Tokio scirea, că primul fort principal pe care-l vor asedia Japonessii, e fortul Sungșan, ai cărui muri sunt înalți de 36 urme.

cagiilor, un strigăt caracteristic tirolez, cam ca strigătul cu care-și încheie doina ciobanul nostru, acest „jodeln“ d'ér se repetă de atâtea ori, reîntorcându-se curat din văi pitorești, de prin peșteri ghețose, ce sfredelesc inima de p'etră a stâncilor uriașe. La impresia grozavă a sublimului din natură, ce o ai când din o barcă mică, ce plutesce ca o frunză aruncată de vânt, privești la p'ârți înalți ai stâncilor sterpe, ce se ridică de-odată din lacul tăcut și ale căror culmi sunt acoperite de straturi gróșe de zăpadă,—te cuprinde o plăcere estetică neînțelășă. Ți-ar plăce, să te tot uiți la valurile, cari se încercă în zadar să spargă stâncă seculară de altă parte însă torturat de simțul de nesiguranță, în care-ți veți viața, și-ar plăce pare că se te veți odată eșit din luntre, pentru-ca apoi éráși să te dorești pe lac.

Am fost și m'am delectat; acei cari încă n'au avut norocirea, mergeți, vedeți și D-vóștră și preamăriți pe Domnul și admirați pe om!

Clușiu, Noembrie 1904.

Kuropatkin telegrafieză cu data de 26 Nov., că a primit de la Stössel o telegramă în care acesta îi anunță, că la 21 Noembrie Japonessii au atacat din nou Port-Arthurul, însă au fost respinși.

Pe câmpul de rășboi din Mancuria, nimic deosebit. Kuropatkin anunță, că în ȋilele din urmă armatele celor doi adversari au descărcat focuri din tunuri și puscă asupra șanțurilor și a trupelor ce se iviseră. Situația generală însă nu s'a schimbat.

Scirea despre mórtea generalului Kuroki se menține încă. Chinesii din Mukden au adus la cartierul general rusesc scirea, că cadavru lui Kuroki a fost transportat la Inkau.

Flota baltică a sosit la 26 Nov. la Suez și a ancorat pe scurt timp în canalul de acolo.

Versare de sânge la universitatea din Budapesta.

Sâmbătă în 26 Noembrie, la universitatea din Budapesta s'a întâmplat o încăerare între poliție și studenți. Un număr de polițiști, atacați cu pietri și cârbuni din balconul universității, au p'etruns în interiorul edificiului. Aici au fost insultați și huiduiți de studenți și un comisar de poliție a fost p'almuit. Polițiștii au scos atunci tesacele și au rănit pe mai mulți studenți. E'tă amănuntele:

Rectorul universității, Dr. George Demkó, în vederea agitației, ce domnesce de câte-va ȋile printre studenți, a ordonat închiderea porții principale și intrarea studenților s'a permis numai pe porța laterală din „Szerb utca“.

Sâmbătă adunându-se studenții în număr mare, au improvisat o întrunire din care au trimis o delegație la rector, cerând deschiderea porții. Rectorul a răspuns, că hotărârea în cestiunea acesta e de competența senatului, care decă se va întruni, va luă în desbatere cererea. Studenții au primit răspunsul în strigăte și vociferări de indignare.

Intrăceea în fața universității s'a postat un detașament de polițiști călări și pedestri sub conducerea căpitanului Jeszenszky și a comisariilor Laky și Fasching.

Studenții aruncau bucăți de cărbuni din ferestrele universității. Una din aceste bucăți a lovit pe căpitanul Jeszenszky. Acesta a dat ordin la 40 polițiști să intre în interiorul universității, conduși de Laky și Fasching.

— „Afară! Mișei! Șnapani!“ strigau studenții, ér unul din ei a lovit pe Laky cu pumnul în față. Atunci acesta a dat ordin să scóată tesacele. Polițiștii au început să lovescă în studenți, răbind pe mai mulți dintre d'ensii. Profesorul de la teologie Dr. Prohaszka, care tocmai eșia de la curs, a somat pe comisari să eșă afară, căci universitatea este teritor autonom. Prohaszka a fost dat însă la o parte și vorbele lui neșagate în seamă. Tot așa a p'ășit și decanul Dr. Kiss de la aceeași facultate.

În aula aveau loc tocmai atunci promovări și publicul adunat la această solemnitate, compus mai ales din dame, fu cuprins de mare panică. Rectorul, care presida solemnitatea, a ieșit repede și a ordonat poliției să p'ărășescă universitatea, ceea ce s'a și făcut. Mulți studenți se refugiaseră în biserica universității. La fața locului a fost chemată și societatea de salvare, care a pansat pe cei răniți.

Senatul universității s'a întrunit imediat în ședință și a hotărât a închide universitatea pe timp nehotărît.

Bibliografie.

Fóia scolastică din Blăși. Redactor I. F. Negruțiu. Nr. 19 are următorul sumar: 1) Școlile Blășului (1754—1904) de Al. Ciura. 2) Discurs de G. Munteanu. 3) Verbalism în școlă, de Dr. Petru Șpan. 4) Scrisori pedagogice de V. Gr. Borgovan. 5) Raport general. 6) O chestie, de Andrei Pora. 7) Congresul catolic și cestiunea școlară, de Is. Ioan. Convocare. În sfârșit „Rugare“ adresată abonașilor să achite abonamentul, altminteră li-se va face proces.

— *România Musicală*, revistă de artă și literatură. Director, Constantin M. Cordoneanu; redactor-șef Iuliu I. Roșca. Apare de două-ori pe lună. Redacția și Administrația în București, strada Olteni, nr. 46. Nr. 19 de la 1/14 Noembrie 1904, a apărut cu următorul sumar: Noul director al Conservatorului din București, de Roșca. — Progresele mizei în scenă. — Cronica Teatrală: Teatrul Național; Opera de Refa. — Concertele artiștilor Operei din Paris. — Concertul pianistului Pugno. — Corespondențe: Craiova, de V. Gr. Elvir. — Sciri scurte: Din străinătate; Din T'éră. Abonamentul pe an 12 lei.

„Caractere morale“. Acestă carte atât de instructivă, bine scrisă și folositoare, mai ales pentru tinerimea din școlile medii scrisă de repositul profesor de limba română Ioan Popa dela gimnasiul nostru din Brașov se găsește la librăriile și la tipografia noastră din Brașov precum și la celelalte librării române din țără și este una din cele mai potrivite cărți pentru premii. D'ér nu numai pentru băeți, ci și pentru fete acestă carte este de mare preț pentru înmulțirea cunoscințelor și formarea caracterului lor,

Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că la dorința văduvei autorului reposit, acestă carte se vinde cu prețul moderat de 2 corone esemplarul (plus 20 bani porto.)

ULTIME SCIRI.

București, 27 Noembrie. În procesul medicului Dr. Jacobsohn din Ploiești, acusat, că și-ar fi otrăvit nevasta cu scop de a profita de premiul asigurării pe viață, — jurații au dat verdict negativ. Dr. Jacobsohn a fost liberat.

Cernăuți, 27 Noembrie. Baronul Alexandru Hurmuzachi a fost ales deputat în Reichsrath.

București 27 Noembrie. Alex. Em. Florescu, fost membru al divanului „ad hoc“, fost ministru și președinte al adunării legislative a decedat în etate de 83 ani.

Paris, 27 Noembrie. În cameră, ministrul de externe Delcassé a făcut apologia alianței franco-ruse. Budgetul s'a votat suprimându-se cheltuielile ambasadei de la Vatican.

Tokio, 28 Noembrie. Japonessii au dat eri un asalt general asupra Port-Arthurului. Lupta a fost crâncenă, pept la pept. Japonessii au fost respinși cu mari pierderi.

Diverse.

Filosofia risului. Sâmbătă a ținut în orașul Buzău, d-l Tăușanu profesor la liceu și doctor în drept, o conferență despre filosofia risului. Incepând cu Aristotele care cel dintăiu s'a ocupat de acestă cestiune, și trecând la părerile modernilor, d-sa a procurat ascultătorilor o vie plăcere intelectuală. Noi rîdem, continuă d-sa, de ceea-ce are o formă stranie și într'asta trebuie să căutăm nota comună a faptelor de ris. În mod fiziologic, risul e o espirațiune silită produsă de un centru excitat al măduvei spinărei. Schopenhauer în mod psihologic, ȋice, că risul rezultă din diferența între concepțiune și precepțiune, cum ar fi un om cu umbrela deschisă în casă. Kant ține, că risul e o idee, care se prefăce în nimic. Hobbes ȋice, că rîdem când ne simțim superiori altuia, cu alte cuvinte un egoism. Bergson profesor la Collège de France la Paris, a indicat condițiunile esteriore și interiore ale risului: 1) nu putem s'ide de cât în societate și de omeni; 2) rîdem când altul se mișcă ca o mașină, fără voință și inteligență. Decă rîdem și singuri, rîdem prin asociațiune, ca și cum am fi în societate. Decă rîdem și de animale, e că le privim ca și cum ar fi omeni. Ca să nu fie ridicul, omul trebuie să fie în armonie cu mediul în lucrurile mici, ér în cele mari, cu cât e mai diferit de mediu, cu atâtea e mai distins, mai cu caracter propriu. În fine risul e moralizator, că pedepsește ceea-ce nu p'ote pedepsi poliția ori armata.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

cari „procul negotiis“ duc o viață de Eldorado. În împodobirea parcurilor acestor vile, veți mâna omenescă în concurență cu puterea creatore a naturii. Am cetit în *Helbrun*, un parc fermecător, care se ȋice că ar fi fost model Schönbunn-ului vienes, pe frontispiciul teatrului mechanică inscripția veche latină: „Nu soiu decă arta e mai presus de natură, ori natura mai presus de artă“. Acolo ȋeu își vine adese-ori, să dai întâietate artei.

Ca una dintre eele mai frumoșe vile amintesc cu drag vila ospitalieră românească a d-lui căpitan Fleșariu.

Trei ore depărtare de la mândrul oraș, se estinde admirabilul ținut *Salzkammergut*. Nu există penă ori penel, care ar puté reda fidel pe pânză seu pe hârtia îndurătoare acest rai pământesc. Pădurile răsorose de brad și de ștejar, traversate în lung și 'n lat de promenade îngrijite, își reflectă chipul atrăgător în lacuri încântătoare de munte. În luciul lacului albastru-verdu sub strălucirea rașelor de soare, își jocă colorile minunate tot atâtea diamante, câte picături de apă sunt pe suprafața lacului. Ecoul chiuiturilor bar-

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri literare pentru popor

„**Carnetul Roșu**“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „**Moșul**“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărăsele sale lucrări publicate în foaia ziarului Gaz. Trans. Prețul cu posta 50 bani.

„**Caractere morale**, exemple și sentințe uleșe din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popea prețul cor. 2,50 (cu posta cor. 2,70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„**Dietetica populară**, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

„**Instrucțiuni populare** despre datorințele și drepturile purtătorului de edate de Wilhelm Niemandz. Acastă carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți căți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„**Omul**“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătănău inv. Acastă carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

„**Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb**. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoșe din păntania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

„**Novela de Sienkiewicz**: „Natură și viață“, „Sluga veche“ și „Ianco musicantul.“ Traducere de J. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „In plasă“, „In Baltă“, „Cale grea“, „La Căde“, „La cărciuma lui Tiriplic.“ Schițe din viața dela țerd. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „**La țerg**“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

„**Lira Bihorului**, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani.)

„**Părintele Nicolae**, schiță din viața preoților de G. Simu. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

„**Săpătorul de bani**, comedie în trei acte, localisată de A. Popp. Se recomandă mai ales pentru cei vrău să jöce teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

„**Vieța după mörte**, séu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesci și deșertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1 10).

„**Poesii** de R. V. Buticescu. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai ear 1.20 (cu posta cor. 1.40)

„**Suspîn și zimbire**, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

„**Taina norocului** séu Povestea satului Nemerniceont de Tache Brânduș. Acastă carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„**Balade populare** de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

„**Banca de școlă** de I. Dariu, 30 b. dlus 10 b. p.)

„**Disciplina în serviciul educațiunii** de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Idealul învățătorului român** de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„**Lilice dela Pind**, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„**Supplex Libellus Valachorum**“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Dăianu. Un esemplar broșat costă 1 corună (+ 5 b. porto.)

„**Români Seceleni**. Causale decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Noemvrie n. 1904

Bancnote rom. Cump.	18.68	Vënd.	18.74
Argint român.	18.60	„	18.70
Napoleond'ori.	19.05	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusescoi	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.20	„	117.40
Lire turcescoi	21.50	„	21.60
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care cresce cu oât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Noemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.85
Renta de coröne ung. 4%	98.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.95
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	206.40
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.85
Renta de aur austr.	119.90
Renta de coröne austr. 4%	100.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.30
Losuri din 1860.	156.15
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.30
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	796.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	675.25
Napoleondori	19.07
Mărci imperiale germane.	117.50
ondon vista	239.42 1/2
Paris vista.	95.20
Note italiene	95.20

Anunț.

Duminecă în 21 Novembre v. (4 Decembre n.) a. c. la örele 10 din di se va ținē licitație publică în sala de ședințe a Comitetului parochial dela Biserica Sf. Neculae din Brașov-Schei, pentru arēndarea pe timp de trei ani consecutivi, socotiți dela 1 Ianuarie 1905, a muntelui Sf. Ilie, din județul Prahova, România.

Cu informații servesece până la ziua licitărei Biroul.

Brașov, în 13 Novembre 1904.

Comitetul parochial al bisericei române ort. răs. dela sf. Nicolae în Brașov.

Dr. Vasile Safiu
președinte

I. Prișcu
secretar.

Nr. 1571. 1—3

La prea Înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.
A XXXVI LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefacere civile din Cisleitania.

Loteria acēsta unică în Austro-Ungaria legal concesionată conține **18.435 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.950 Cor.**

Câștigul principal **200,000 coröne bani gata.**
Tragerea urmēză irevocabil la 15 Dec. 1904. Un los costă 4 coröne.

Losuri se capētă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(1547,7—10.)

Mare ocasiune de Crăciun.

Subscrișul are onörea a aduce la cunoșcința On. public, că vinde cu prețuri de tot scădute

töte mărfurile din Magazinul său

precum: Stofe engleze pentru rochiile de dame negri și colorate; Bluse de stofe și mătase; Flanele, Barcheturi, Creton și Zephire, Chifonuri Schroll, Lingerie, Pânzeturi, Perdele de dantelă, asemenea stofe engleze pentru bărbați, Cămăși, Cravate, Batiste etc. Tricots pentru dame, bărbați și copii.

Rog On. publică se convinge în propriul interes de prețurile cele ieftine.

Cu totă stima

LUDWIG M. FENY VESSI,
Strada Vămei Nr. 21.

Mare ocasiune de Crăciun.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Din **1 Novembre a. c.** începēnd s'a pus în vëndare peste

8000 de metri stofe Cheviot,

colöre negră și albastră; **Postav** pentru Dame; **Bluse și flanele**

cu prețuri foarte scădute

la magazinul de mode, sub firma

M. & L. László Succesorii, Brașov.

Ocasiune rară pentru cumpărături!

Prețuri scădute.

Prețuri scădute.

Prețuri foarte reduse.

Prețuri foarte reduse.

J.A.P.